

CROATIAN ABSTRACTS KROATISCHE ZUSAMMENFASSUNGEN

APSTRAKTI

ENDRE J. NAGY (str. 167)

Simone Weil: Mistični asket: Ovaj rad se bavi životnim djelom Simone Weil, jedne velike ali kontroverzne ličnosti prošlog stoljeća, koja je umalo primila katolicizam. Prvo se razmatra njezin životni put od intelektualne iluminacije (mistične vizije), preko doživljaja sudbine (silazak u pakao), sve do suprotstavljanja krštenju. Sučeljava njezino učenje s hipotezom modernizacije Maxa Webera, koja govori o razdvajanju („Ausdifferenzierungen“) pojedinačnih sfera života (ekonomija, politika itd.), isključujući mogućnost etike bratstva u uslovima 20. stoljeća. Rad pokušava dokazati da životno djelo Simone Weil u cjelini jeste opovrgnuće ove teze. Zbog toga, što je ona u svakodnevnom životu pronašla svetost i svetinju, u čemu se Bog revelira. Studija dotiče i to pitanje, zašto se Simone Weil suprotstavljala krštenju, čemu je glavni razlog bio distanciranje od Starog zavjeta, i taj njezin stav da je tijekom povijesti Crkva pokazala totalitarna obilježja.

Ključne riječi: obraćanje, mistične vizije, asketski oblik života, katolicizam bez krštenja, nezavisne sfere života, etika bratstva, racionalna ekonomija, obaveze prema čovječanstvu

EUGENE JOSEPH, JOZEF CORVELEYN, PATRICK LUYTEN & HANS DE WITTE (str. 187)

Vodi li ka sagorijevanju, ili nasuprot, uveličava predanost svećeničkoj službi izbor za celibat? Istraživanje sprovedeno u redovima katoličkog klera u Indiji: Pojam sagorijevanja odnosno predanosti najčešće, karakteristično se vezuju za činjenice svezane s poslom, ponekad s privatnim životom. Tijekom posljednja tri desetljeća razne studije, sprovedene u redovima klera, dale su različita objašnjenja, zašto su svećenici izloženi sindromu sagorijevanja, odnosno u procesu istraživanja o sagorijevanju kod klera povezali su razne neovisne varijable. Istodobno, do sada nije bilo pokušaja da se istražuju uzajamne veze između prihvaćanja celibata, odnosno sagorijevanja, koje se događa s klerom, te predanosti službi. Da li je celibat sa psihološkog gledišta prihvatljiv način života? U (latinskoj, rimo-) katoličkoj crkvi tradicionalno samo takvi kandidati mogu biti zaređeni za svećenika, koji su spremni slobodno prihvatiti te javno potvrditi svoje rješenje da zbog ljubavi prema kraljevstvu božjem i rukovodeći principima služenja ljudima, prihvataju celibat. Ova studija, koja je bila sprovedena u redovima katoličkog klera u Indiji, doprinosi stručnoj literaturi o sagorijevanju odnosno predanosti na taj način, što proučava sveze između prihvaćanja svećeničkog celibata, sagorijevanja, koje se događa s klerom te predanosti službi – a to se može smatrati novom inicijativom u oblasti proučavanja sagorijevanja i predanosti. Pored toga prvi put se koristi model predanosti kod klera. Hijerarhijska regresivna analiza, koja je obuhvatila 511 dijecezanskih svećenika u južnoj Indiji, potvrdila je da prihvaćanje celibata u obrnutoj je proporciji s sagorijevanjem (našli su obrnutu vezu između

emocionalne iscrpljenosti i depersonalizacije, a pozitivnu vezu s osobnim učinkom), istovremeno su pokazali pozitivnu povezanost s predanosti.

Ključne riječi: pojava sagorijavanja u kleru, predanost u kleru, prihvaćanje celibata, dijecezanski svećenici, katolička crkva

ANTAL KOVÁTS (str. 205)

Slika mađarskih učenika o zemljama njemačkog govornog područja i o Nijemcima: Ova studija prikazuje rezultat nastavka ankete od prije 25 godina, koja je ispitivala sliku o Nijemcima, sastavljenu među učenicima 8. razreda osnovne škole. Cilj istraživanja je bio utvrditi kakvu sliku predoče o zemljama njemačkog govornog područja i Nijemcima učenici koji završavaju osnovnu školu, odnosno na koji način utječu na formiranje ove slike njihovi izvori informacija, kao što su škola, roditeljski dom, mediji i poznanici. Izvršeno istraživanje nudi povratnu informaciju o tome, s kakvom učinkovitosti dopijaju do učenika znanja, koja se prenose preko raznih nastavnih predmeta i drugih informacijskih izvora, odnosno kako se to ugrađuje u njihovu bazu znanja. Tema je postala aktualna i zbog toga, što sem političkih promijena 1989–1990. godine, tijekom posljednja četvrt stoljeća došlo je do značajnih promijena i u izvorima informacija koji utječu na formiranje slike o Nijemcima. Utjecaj medija u cjelini je postao snažniji, promijenilo se društveno okruženje te su se u školskom obrazovanju pojavili novi naglasci. Ova studija je djelimično poslužila kao analiza stanja toga, kakvu sliku imaju danas učenici o Nijemcima i zemljama njemačkog govornog područja, a s druge strane cilj joj je bio poređenje s rezultatima od prije 25 godina. Studija, poslije postavljanja problema i prikazivanja pripremanja ankete, upoznaje nas s razmišljanjima, koja su rukovodila u izboru ispitanika, pitanjima i njihovim ciljevima, principima, koji su bili primijenjeni tijekom procjenjivanja popunjenih anketa te statističkim rezultatima. Poslije usporedbe rezultata iz 1980. i 2005. slijedi uspoređenje mišljenja učenika s drugim sličnim rezultatima u Mađarskoj i inozemstvu. Na kraju promatramo školske udžbenike, vezane za ovu tematiku, da bismo ustanovili, koliko su oni mogli doprinijeti znanjima odnosno nedostatku znanja, koja smo uočili u svezi postavljenih pitanja. Trudilo sam se da pitanja koja sam upotrijebilo u korišćenim anketama tijekom oba istraživanja budu što sličnija da bi se odgovori mogli usporediti. Djelimično pitanja su se odnosila ne samo na znanja dobijena u školi u oblasti zemljopisa, povijesti odnosno općeg obrazovanja, nego i na osjećanja učenika vezanih za temu.

Ključne riječi: znanja, stereotipije, učinkovitost obrazovanja, emocije, sintetiziranje u učenju, učenici, Nijemci, zemlje njemačkog govornog područja, anketa

BEATRIX KISS-GEOSITS (str. 239)

Istraživanje čimbenika koji utječu na sagorijevanje pedagoga u Zapadnoj Mađarskoj:

Za stručnjake, koji rade u prosvjeti i obrazovanju, jasno je da se tijekom svoga rada neprekidno moraju suočavati s raznovrsnim emocionalnim reakcijama djece/odraslih, i baviti se porijeklom i učinkom tih reakcija. Trebaju poznavati te čimbenike, koji pomažu ili otežavaju obrazovni proces i njihov rad, a isto tako i način svjesnog prevazilaženja ovih teškoća, a da pri tome mentalno i emocionalno ostanu djelotvorni kako na polju svog rada tako i u privatnom životu. Oči-

gledno da je u pomoćnom zanimanju njihovo najveće radno sredstvo vlastita ličnost. Važno je da mogu pomoći drugima, ali je isto toliko bitno da i sebe mogu održati, pošto su to dva aspekta istog procesa. Emocionalni život čovjeka utječe na druge – znači to nije isključivo privatna stvar – a druge osobe, njihove okolnosti, životna usmjerenja utječu na vlastito unutarnje stanje. Ova studija postavlja za cilj istraživanje faktora, koji utječu na sagorijevanje pedagoga. Koncentrira se na pojedine elemente izbora karijere, interes, potrebe, vezu pojedinca i okoline, roditeljski odgojni stil, obiteljski primjer u izboru karijere, zadovoljstvo u svezi s izborom karijere. Preko problematike rada i mentalnog zdravlja autor proučava, kako priznanje uspješnosti rada, materijalno i moralno priznanje utječu na mjeru sagorijevanja, zatim utjecaj, koji kolegijalni odnosi i odnos s rukovodiocem vrše na pojavu opasnosti od sagorijevanja, te odnos simptoma tjelesnog zdravlja (izostanak s posla – naknada plaće za vrijeme bolovanja) i mentalnog zdravlja. Autor dotjeruje istraživačko pitanje karakteristikom varijabli spola, vremena posvećenog karijeri, statusa rukovodioca odnosno podređenog.

Ključne riječi: pedagog, izbor karijere, interes, motivacija, roditeljski odgojni stil, sagorijevanje, opasnost od sagorijevanja, priznanje uspješnosti rada, materijalno i moralno priznanje

PÉTER TÖRÖK, ISTVÁN NAGY & MÁTÉ JOÓB (str. 257)

Karitativna djelatnost tradicionalnih kršćanskih crkava u Mađarskoj u vrijeme komunizma, te njen utjecaj na crkvenu karitativnu djelatnost u postkomunističkom dobu. 2. dio: Ova dvodjelna studija analizira karitativnu djelatnost tradicionalnih kršćanskih crkava u Mađarskoj u vrijeme komunizma, ne samo putem istraživačkog, opisnog pristupa, nego i s osvrtom na to kako je to djelovalo na njihov karitativni rad u postkomunističkom dobu. To neminovno zahtjeva kratko osvjetljavanje toga, kakvom su se vrstom karitativnog rada bavile katolička, reformirana (kalvinistička) i evangelistička crkva prije preuzimanja vlasti od strane komunista te u kojem obimu. Poslije Drugog svjetskog rata većina crkvenih socijalnih ustanova je potpala pod državnu upravu, i njihovi su novi radnici često puta gledali na svoj rad isključivo kao na izvor zarade, te je kod njih nedostajala posvećenost vlastitoj službi. Može se točno vidjeti, kako je politika državnog socijalizma nastojala iskoristiti caritas i diakoniu radi slabljenja crkve i njenog vjerskog života. Ovom cilju su služile sve te mjere, na osnovu kojih su u nadležnosti raznih konfesija mogle ostati samo takve ustanove, koje nisu imale ili jedva da su imale mogućnost za misionarsku djelatnost. U ovom nastojanju države djelimično su sudjelovale i te vjerske vođe, koje su se nadale da će prilagođavanjem zahtjevima zvaničnih tijela, uspjeti obezbjediti opstanak crkve. Učinjen je korak naprijed, kada su u državnim socijalnim ustanovama radna mjesta, koja su bila slabo plaćena, vrlo teška i zahtjevana, počeli popunjavati obrazovanim i sposobnim osobljem na osnovu prijedloga i preporuka crkve. Za vrijeme diktature isto tako su bile znatno potisnute aktivnosti župa, odnosno drugih kršćanskih zborova, njihova pastoralna te dobrotvorna djelatnost. Bez obzira na neizbježan proces institucionalizacije i kriterije profesionalnog rada, kod svih triju crkava se može primijetiti namjera očuvanja duhovnosti i karizme u karitativnoj djelatnosti, koja se obnavlja poslije pada režima diktature. Analiza ukazuje na nekoliko slučajeva, kada se javljaju kobni momenti u suradnji s postkomunističkom državom. Prvi dio studije je prikazala mogućnosti djelovanja pomoćnih ustanova, vezanih za protestantske crkve, s jedne strane s gledišta kalvinističke, s druge strane s gledišta evangelističke crkve. Drugi dio studije razmatra okolnosti funkcioniranja katoličkog caritasa za vrijeme diktature,

s sličnog gledišta, osvrćući se na period prije Drugog svjetskog rata, te na izmjenjene mogućnosti djelovanja koje su nastupile poslije promjene režima 1989. godine.

Ključne riječi: diakonia, Mađarska, komunizam, državni socijalizam, diktatura, povijest, retrospektiva, pomoćno zanimanje, institucionalizacija, mjesna inicijativa, odnosi crkava i države

EJMH 5 (2010) 2, 281–84